

Л. Г. Пономар, В. П. Шеремета

Аарне Антті Ааматус

ААРНЕ Антті Ааматус (Aarne Antti Amatus; 05. 12. 1867, м. Порі, Фінляндія – 05. 02. 1925, Гельсинкі) – фінський фольклорист. Навч. у С-Петербурзі (1893–98). Від 1922 – проф. Гельсин. університету. Представник т. зв. фін. істор.-геогр. школи у фольклористиці; застосував до вивчення казок, пісень, загадок порівняльний метод. Його каталог казкових сюжетів, пізніше ґрунтовно доповнений амер. фольклористом С. Томпсоном, ліг в основу системи укладання покажчиків казкових сюжетів, що дістала назву Аарне–Томпсона. Каталог високо оцінив [В. Гнатюк](#), який у рецензії, надрук. у «Записках НТШ» (1912, т. 109), вважав його основою для укладання нац. каталогів казк. сюжетів. За системою Аарне–Томпсона В. Гнатюк планував укласти каталог укр. казок. Однак цей задум через матер. проблеми залишився нереалізованим. Каталог А. в наук. фольклористичних колах був прийнятий неоднозначно. Офіційна рад. фольклористика визнала систему Аарне–Томпсона реакц. та декадентською. Лише згодом рад. укладачі казкових сюжетів повернулися до системи А. Скористався нею [М. Андреев](#), укладаючи покажчики рос. та укр. казкових сюжетів. Останній залишився неопубл. і частково був використ. при укладанні укр. частини вид. «Сравнительный указатель сюжетов. Восточнославянская сказка» (Ленинград, 1979). А. використав у своїх дослідж. сюжети укр. фольклору, навів зразки укр. казок зі зб. Б. Грінченка, М. Драгоманова, І. Рудченка, П. Чубинського, О. Кольберга, В. Ястребова. Листувався з В. Гнатюком, сприяв його вступові до Міжнар. федерації фольклористів, засн. Ю. Кроном 1907 в Гельсинкі.

Основні праці

Verzeichnis der Märchentypen, mit Hülfe von Fachgenossen ausgearbeitet. Helsinki, 1910;
Leitfaden der vergleichenden Märchenforschung. Hamina, 1913; Vergleichende
Rätsselforschungen: 3 parts in 1 vol. Helsinki, 1918.

Рекомендована література

1. Андреев Н. П. К методологии и технике изучения народной словесности, Казань, 1922;
2. Метелинский Е. М. Герой волшебной сказки, Москва, 1958;
3. Мушинка М. Володимир Гнатюк // Зап. НТШ. Пр. філол. секції. 1987. Т. 207;

4. Лозовская Н. Сказочный сюжетный тип: проблемы генезиса и структурного моделирования // Кунсткамера. 1995. Вып. 8, 9.

Бібліографічний опис:

Аарне Антті Аматус / Л. Г. Пономар, В. П. Шеремета // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42129>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).